

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Zory Musilové a soudkyň JUDr. Kláry Bernardové a JUDr. Heleny Karetové v právní věci žalobce: **Miroslav B.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, zast. JUDr. Janem Zůbkem, advokátem se sídlem kanceláře v Praze 1, Mezibranská 1579/4, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, **pro 20.000,-Kč s přísl.**, o odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 31.března 2010 č.j. 18 C 358/2009-25,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu I. stupně, pokud jím byla zamítnuta žaloba v požadavku uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci 10.000,-Kč s úroky z prodlení, se **p o t v r z u j e**, ve zbývajících částech se **m ě n í** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci 10.000,-Kč s úroky z prodlení ve výši 8,5% od 20.10.2009 do 31.12.2009, 8% od 1.1.2010 do 30.6.2010, 7,75% od 1.7.2010 do 9.11.2010 a od 10.11.2010 do zaplacení ve výši repo sazby stanovené ČNB platné vždy k prvnímu dni příslušného kalendářního pololetí zvýšené o 7 procentních bodů, do 15 dnů od právní moci rozsudku.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

O d ů v o d n ě n í

Rozsudkem ze dne 31.3.2010 soud I. stupně zamítl žalobu s požadavkem uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci 20.000,-Kč s úroky z prodlení a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobce domáhal zaplacení nemajetkové újmy ve výši 20.000,- Kč za nezákonné rozhodnutí. Uvedl, že dne 28.4. 2009 nabyl právní moci rozsudek Okresního soudu pro Prahu východ, sp.zn. 32 T 2/2008, na základě kterého byl zproštěn obžaloby ze spáchání trestného činu pojištění podvodu podle § 250 odst. 2, odst. 3 trestního zákona. Žalobce se poprvé účastnil výsledku na policii dne 3.4. 2006, poté dne 22.11. 2006 převzal usnesení o zahájení trestního stíhání a byl nucen v dalších sedmi případech se přímo účastnit úkonů v trestním řízení. Byl nucen sepsat a podat stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání a dále vyhledat právní pomoc, všechna tato snaha žalobce se negativně promítla do jeho privátní sféry, zvláště do psychického stavu, psychické zdraví žalobce bylo citelně a dlouhodobě narušováno, mimo jiné i nepříznivým obsahem písemností které mu zaslaly orgány činné v trestním řízení v souvislosti s trestním řízením. Žalobce se sice začal léčit s psychickými problémy v důsledku účasti na dopravní nehodě ze dne 17.3. 2005, poté co byl obviněn ze spáchání trestného činu, se jeho psychický stav výrazně zhoršil, po dobu probíhajícího trestního řízení byl nucen asi 20 x vyhledat pomoc psychiatra. Po zahájení trestního řízení a v souvislosti s ním byl nucen užívat lék xxx. Požadovaná výše nemajetkové újmy by žalobci měla kompenzovat snížení společenské, fyziologické úrovně ve srovnání s dosavadní úrovní a způsobem života rovněž i újmu osobnostní spočívající v narušení důvěry jiných osob v bezúhonnost žalobce a újmu způsobenou nutnou účastí na 8 úkonech v trestním řízení. Svůj nárok uplatnil u žalované, nebyl však ani zčásti uspokojen.

Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby, nesporeovala nezákonné rozhodnutí, omluvu poskytnutou žalobci však považovala za dostatečnou satisfakci.

Soud I. stupně vyšel ze zjištěného skutkového stavu, že usnesením ze dne 1.11. 2006 bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání trestného činu podvodu podle § 250a odst. 2, odst. 3 trestního zákona, usnesení o zahájení trestního stíhání bylo žalobci doručeno dne 21.11. 2006, dne 24.11. 2006 žalobce doručil stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání, usnesením ze dne 3.1. 2007 byla stížnost žalobce zamítnuta, dne 5.4. 2007 byl proveden výslech žalobce co by obviněného, dne 30.4. 2008 se žalobce zúčastnil hlavního líčení, dne 30. dubna 2008 rozhodl Okresní soud pro Prahu východ tak, že žalobce uznal vinným ze spáchání trestného činu podvodu podle § 250a odst. 2, odst. 3 trestního zákona, usnesením ze dne 28. srpna 2008 rozhodl Krajský soud v Praze tak že rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení, dne 4. února 2009 se žalobce zúčastnil dalšího hlavního líčení, dne 23. března 2009 se žalobce zúčastnil hlavního líčení při kterém byl vyhlášen rozsudek, kterým soud rozhodl že se žalobce podle § 226 písm.b) trestního řádu zprošťuje obžaloby, rozhodnutí nabylo právní moci dne 28.4. 2009, dne 3.8. 2009 doručil žalobce žalované žádost o poskytnutí zadostiučinění za

nemajetkovou újmu za nezákonné rozhodnutí ve výši 20.000,00 Kč, žalovaná žádosti žalobce nevyhověla s tím že žalobci vyslovila omluvu za nezákonný postup orgánů činných v trestním řízení kterou žalovaná považovala za dostatečnou náhradu nemajetkové újmy, žalobce docházel ambulantně na psychiatrickou ambulanci k MUDr. Dagmar B., s psychickými problémy se žalobce začal léčit ještě před zahájením trestního stíhání a to v souvislosti s psychickými problémy vyvolanými dopravní nehodou ze dne 17.3. 2005, MUDr. B. konstatovala že na problémy se soudy si žalobce začal stěžovat v listopadu 2006, k dosavadní medikaci antidepresivy dostal na uklidnění xxx, od října 2007 se potíže žalobce zhoršily v souvislosti s trestním stíháním, trestní stíhání mělo na psychický stav žalobce negativní vliv a také z těchto důvodů mu byly zvýšeny léky, v době od dubna 2006 do května 2009 navštívil žalobce psychiatrickou ambulanci celkem 20 x.

Takto zjištěný skutkový stav právně posoudil soud I. stupně dle § 1 odst. 1, § 5 písm.a), § 8 odst. 1 a § 31a odst. 1,2 zák.č. 82/1998 Sb. a dovedil, že žalobci nevznikla nemajetková újma, kterou by v důsledku nezákonného rozhodnutí bylo třeba kompenzovat poskytnutím peněžního zadostiučinění. K tomu uvedl, že mezi účastníky nebylo sporné, že proti žalobci bylo zahájeno trestní stíhání a to v listopadu 2006, přičemž trestní stíhání bylo ukončeno na základě rozsudku vydaného Okresním soudem pro Prahu východ, na základě kterého byl žalobce zproštěn obžaloby v plném rozsahu. Žalobce namítal, že mu nezákonným trestním stíháním byla způsobena nemajetková újma, která se projevila především v psychické sféře žalobce, když žalobce byl nucen vyhledat pomoc psychiatra. Konstatoval, že na rozhodnutí o sdělení obvinění ze dne 1.11. 2006 je třeba pohlížet jako na nezákonné rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., neboť žalobce byl v plném rozsahu zproštěn obžaloby, když nebylo prokázáno, že se stal skutek popsáný ve sdělení obvinění. Nezákonné rozhodnutí je pak jedním z odpovědnostních titulů, které mohou zakládat odpovědnost státu za nemajetkovou újmu. Při hodnocení rozsahu a závažnosti nemajetkové újmy, která žalobci vznikla v důsledku nezákonného rozhodnutí, přihlédl zejména k celkové délce trestního řízení, neboť bez ohledu nato, že v daném případě nebyl namítán nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 odst. 1 věta 2. zákona č. 82/1998 Sb.(tj. průtahy v řízení), je třeba při hodnocení následku nezákonného rozhodnutí v nemajetkové sféře poškozeného vzít v úvahu, po jak dlouhou dobu byl poškozený vystaven řízení, které bylo zahájeno na základě nezákonného rozhodnutí. V daném případě bylo trestní stíhání zahájeno v listopadu 2006 a pravomocně skončeno v dubnu 2009, tedy trestní řízení trvalo necelého 2,5 roku, přičemž od zahájení trestního stíhání se žalobce zúčastnil, resp. dostavil k celkem 5ti úkonům. Soud má zato, že trestní stíhání žalobce bylo ukončeno ve zcela přiměřené lhůtě, a proto i vliv tohoto řízení na osobní život žalobce i na jeho zdraví nedosáhl takové intenzity, která by mohla výraznějším způsobem ovlivnit život žalobce. I přesto, že žalobce předložil soudu potvrzení psychiatrické ambulance, že se léčil s psychickými potížemi, je třeba jednak zohlednit skutečnost, že samotné trestní stíhání a tedy nezákonné rozhodnutí nebyly bezprostřední příčinou psychických problémů žalobce, když žalobce sám uvedl, že se s psychickými problémy začal léčit již v souvislosti s dopravní nehodou z března 2005, jednak i z předložené lékařské zprávy vyplývá, že psychický stav žalobce se v důsledku trestního stíhání sice zhoršil, avšak ze zprávy není podáváno, že takto mělo dojít k výraznému zhoršení zdravotního stavu žalobce. Pokud byla u žalobce ještě před zahájením trestního stíhání zahájena v souvislosti s jeho psychickými problémy léčba antidepresivy, je zřejmé, že podstatná část léčby a medikamentů byla indikována pro potíže, které u žalobce nastaly před zahájením trestního stíhání. Soud v této souvislosti uvádí, že žalobce netvrdil ani neprokazoval, že by trestní stíhání zakončené zproštěním obžaloby žalobce, bylo jedinou, popř. podstatnou příčinou psychických potíží žalobce. Uzavřel, že žalobci sice nemajetková újma v důsledku nezákonného rozhodnutí, resp. trestního řízení vedeného na základě nezákonného rozhodnutí

vznikla, avšak s přihlédnutím ke zjištěným a shora popsaným okolnostem v daném případě je zcela postačující konstatovat, že v případě žalobce došlo k porušení jeho práva, proto žalobu v plném rozsahu zamítl. O nákladech řízení rozhodl dle § 142 odst. 1 o.s.ř.

Proti rozsudku podal žalobce včasné odvolání za použití odvolacích důvodů nesprávných skutkových zjištění na základě provedených důkazů a nesprávného právního posouzení věci. Poukázal na rozsudek ze dne 30.4.2008, kterým byl žalobce uznán vinným pro trestný čin pojistného podvodu a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání deseti měsíců, přičemž výkon tohoto trestu byl podmíněně doložen na zkušební dobu dvou let, dále byl žalobci uložen trest zákazu činnosti spočívající v řízení motorových vozidel a k povinnosti společně a nerozdílně zaplatit poškozenému částku 266.181,-Kč. Odkázal na § 31a zák.č. 82/1998 Sb. s tím, že závěr soudu I. stupně, že trestní stíhání žalobce bylo ukončeno v přiměřené době a vliv tohoto řízení na osobní život žalobce i na jeho zdraví nedosáhl intenzity, která by mohla výraznějším způsobem ovlivnit život žalobce, není správný. Konstatoval, že trestní řízení je postaveno na zásadě oficiality, ze které mimo jiné vyplývá povinnost orgánů činných v trestním řízení vyšetřovat a stíhat trestnou činnost. To však nezabavuje žalovanou odpovědnosti za její postup, pokud se ukáže, že jejich předpoklad o spáchání trestného činu je nesprávný. Měl-li žalobce povinnost se podrobit úkonům trestního stíhání a řízení, musí se mu dostat odškodnění za újmy, které mu vznikly, pokud se prokázalo, že trestnou činnost nespáchal. Již samotný průběh trestního stíhání nepříznivě zasahuje do společenského života a u žalobce o to více, že se potýkal dlouhodobě s psychickými problémy v souvislosti s dopravní nehodou ze dne 17.3.2005. Po zahájení trestního stíhání jeho problémy gradovaly, trestní stíhání mělo negativní vliv na psychický stav žalobce, což se projevilo zvýšením medikace a docházek žalobce na psychiatrickou ambulanci v průběhu trestního stíhání. Za nerozhodné považuje, zda k výraznému zhoršení zdravotního stavu došlo v důsledku trestního stíhání, neboť postačující je již sama skutečnost, že žalobce je osobou, který měla psychické problémy a bezdůvodné trestní stíhání mělo negativní vliv na jeho zdravotní a psychický stav, čímž došlo k psychické újmě. Pokud soud konstatoval, že žalovaná vyslovila omluvu žalobci za nezákonný postup orgánů činných v trestním řízení a tu považovala za dostatečnou náhradu nemajetkové újmy, žalobce tvrdí, že se má žádné, ať písemné či ústní omluvy ze strany žalované nedostalo. Konstatování soudu, že došlo v případě žalobce k porušení práva nenahrazuje omluvu, které se žalobci nedostalo. Soud I. stupně se nezabýval osobností žalobce, který je osobou zcela bezúhonnou, nebylo dosud proti němu vedeno trestní stíhání, ani nebyl soudně trestán. Částka nemateriální újmy 20.000,-Kč s příslušenstvím, kterou žalobce požaduje, nepokrývá výši peněžního zadostiučinění za bezdůvodnou účast na úkonech trestního stíhání žalobce, za čas při poradách s obhájcem, ani vyčíslení újmy na psychickém stavu žalobce a poškození jeho dobrého jména. Jeho bezdůvodné stíhání se vážně dotklo i jeho blízkých, známých a okolí, v němž žalobce žije. Žalobce požadovanou částkou sleduje principiální důvod z pozice občana, aby veřejné osoby reprezentující orgány veřejné moci byly povolány k odpovědnosti za vydané nezákonné rozhodnutí. Navrhl, aby odvolací soud změnil rozsudek soudu I. stupně tak, že žalobě zcela vyhová a přizná žalobci náhradu nákladů řízení.

Žalovaná v písemném vyjádření k odvolání žalobce navrhla potvrzení rozsudku, když důvody uplatněné v odvolání nepovažovala za opodstatněné.

Odvolací soud věc projednal dle § 212 a násl. o.s.ř. a odvolání žalobce shledal částečně důvodné.

Odvolací soud zopakoval dle § 213 odst. 2 důkaz čtením zprávy MUDr. Dagmar B., z které zjistil, že od dubna do května 2009 pokračoval žalobce v ambulantní psychiatrické léčbě, na problémy se soudy si začal stěžovat v listopadu 2006, k dosavadní dedikaci antidepresivy dostal na uklidnění xxx. Od října 2007 bylo zhoršení obtíží souvisejících s trestním stíháním, od té doby dostal další léky na zlepšení spánku. Trestní stíhání mělo negativní vliv na jeho psychický stav a také z těchto důvodů mu byly zvýšeny léky. V době od dubna 2006 do května navštívil žalobce psychiatrickou ambulanci 20x.

Na základě tohoto zjištění má odvolací soud za prokázané, že byt' žalobce trpěl psychickými problémy a navštěvoval psychiatrickou ambulanci již před zahájením trestního stíhání, jeho psychické problémy se prohloubily právě v souvislosti s trestním stíháním, neboť dostal další léky a jeho současné léky mu byly zvýšeny. Tím má rovněž odvolací soud za prokázané, že u žalobce došlo k nemajetkové újmě v souvislosti se zhoršením psychického stavu a pouze omluva poskytnutá žalovanou za nezákonné rozhodnutí v trestním řízení není dostačující. V této souvislosti odvolací soud nesouhlasí s námitkou žalobce, že se mu žádné, ať písemné či ústní omluvy ze strany žalované nedostalo a poukazuje na stanovisko žalované k předběžnému projednání požadované náhrady adresované právnímu zástupci žalobce dne 19.10.2009, v němž žalovaná konstatovala, že v trestním řízení proti Miroslavu B. došlo k vydání nezákonného rozhodnutí a vyslovila Miroslavu B. omluvu za nezákonný postup orgánů činných v trestním řízení, v jehož důsledku bylo vydané nezákonné rozhodnutí o zahájení trestního stíhání Miroslava B.

Odvolací soud s odkazem na shora uvedené uzavřel, že v příčinné souvislosti s nezákonným rozhodnutím došlo u žalobce k nemajetkové újmě, přičemž samotné konstatování porušení práva žalobce není dostačující a je třeba vzniklou nemajetkovou újmu odškodnit i finančně. Za přiměřené finanční odškodnění nemajetkové újmy s přihlédnutím k poskytnuté omluvě a ke skutečnosti, že psychické problémy žalobce nebyly vyvolány výlučně trestním stíháním, pouze se prohloubily, odvolací soud považuje částku 10.000 Kč.

Z těchto důvodů podle § 219 o.s.ř. odvolací soud potvrdil rozsudek soudu I. stupně v části žalobu zamítající v požadavku žalobce na zaplacení částky 10.000,-Kč s příslušenstvím a ve zbývající části dle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. rozsudek soudu I. stupně změnil tak, že žalované uložil povinnost zaplatit žalobci částku 10.000,-Kč s úroky z prodlení dle § 517 odst. 2 obč.zák. a § 1 nařízení vlády č. 142/1994 Sb. ve znění nařízení vlády č. 163/2005 Sb.

O nákladech řízení před soudy obou stupňů bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 2 a § 142 odst. 2 o.s.ř.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné.

V Praze dne 9. listopadu 2010

JUDr. Zora M u s i l o v á, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Monika Vrzalová